

gui, empró que no'ns vingui a no-saltres ni als nostres aliats per que cap mediació ni tracte volem tenirhi; si quelcom li convé que ho digui amb lletres de motllo, i allavors li contestarém lo que'l cás requereixi.

I prou per avui.

DE COLOBORACIÓ

¿Reconstitució nacional?

El negre oritzó de la política esdevingué breus moments esclarissat per el pas efímer d'un raig. Alguns pretingueren que's tractaba de l'aparició d'un astre de primera magnitud i, fent chor amb la premsa, celebraren son adveniment d'una manera xardorosa, proclamant al Ministre d'Hisenda, com a l'home providencial que devia deixonar les energies espanyoles i portar a la nació, aixís de cop i volta, a la fita de la seva grandesa.

Els projectes del senyor Alba, códol angular sobre quin deu reposar l'obra magna de reconstitució nacional, han quedat admirablement desglosats i jutjats en el Parlament, i si en la «bona premsa» hi apareix encare quiscun qu'altre article «de contaduria», dona l'impresió de les derrereries d'un tró, quina remor apaibaga juntament amb el recort de la llum enganyadora del llampec.

¿Qui hi creu avui amb aquesta obra tot ficció i engany?

Cec serà, qui amb el patriòtic afany d'assabentar-se en assumptes d'un interès tan palés per a la Pàtria, no s'haigi convençut, després de les transparents jornades parlamentaries, de la vacuitat i manca d'orientació atinada, dels projectes de l'Alba i pressupost extraordinari.

Altre volta, els nostres representants han donat la nota simpática dins del parlament, mostrant-se els mes lleials i fermes impugnadors dels strafalaris projectes.

Els defensors dels mateixos, no sabent quins arguments oposar, a les raons aclaparadores dels regionalistes, es valen d'efectismes de retórica xeruga acusant-los de pessimistes i titllant-los de fer crítica negativa.

Pero, si aquestes falornias no hagues sin sigut desbullades per en Cambó en un bell parlament, no caldría sino examinar els discursos pronunciats per els nostres diputats i senadors, quin acoblament, a mes de constituir l'estudi mes complet i laboriós qu'en les nostres Corts s'haigi imposat en materia económica, es al ensemps un admirable plan de reconstitució.

Aixís, la seva tasca no es pas de crítica negativa. Assenyalen els oblits i defectes de l'obra, exposant a continuació solucions adequades i positives.

Enfront d'un projecte tarat, presenten un contre-projecte eficás.

Aquesta actuació intensa de la nostra minoria, no ha pas resultat estéril, puig s'ha fet gegantina i influent, i, encare que'l President del Consell es vantés dies enrera de comptar amb l'apoi de la majoria i de la raó, no ha prosperat tot

lo que'l govern volfa, car els nostres homens, amb la forsa arreballadora del bon sentit, recaptant la conformitat de les oposicions, i, fent se amos de la situació, obtenen l'aprovació de moltes esmenes de reconeguda, utilitat, i enderrocan alguns projectes, que, no solament son indiferents a l'idea de reconstitució, sino, que s'oposen a l'obra constructiva que pretén realitzar-se.

Esclar, que ni cap girat d'aquesta faiso lo que's faigi, no respondrà a la realitat d'una reconstitució, puig l'obra es molt complexa i laboriosa, i, pera portaria a cap, manquen dugas condicions indispensables. El temps material i la bona voluntat del govern. D'existir aquesta, hauria presentat quelcom mes ben encaminat, i, ja es vist que'l pressupost extraordinari no es altre cosa que una disfressa, un tapa-furats, per a amagar el déficit de l'ordinari, i, encapselar l'aital tramonya amb el rétol de reconstitució nacional es un sarcarme oprobios i una befa grollera que's fa al país.

FRANCESC GLANADELL.

ESPURNES

En l'article «Parlém del Repart» afirmavem:

Que a petició d'en Torras s'acordá la substitució de consums.

Que'l proposant ni els demés regidors no's cuidaren de buscar els medis per a que aquesta substitució no alterés la vida municipal.

Que llavors l'Alcalde (en Tardá), potser amb un exés de zel veient que ningú's cuidaba de res, emprengué éll, la tasca de fer el repartiment.

Que aquest procedir *no era legal* per no atemperarse als preceptes del article 138 de la llei municipal.

Que llavors el Sr. Torras, que ni feia ni havia fet res per a normalitzar la situació creada per éll al municipi, aixecá'l poble al sempre simpátic crit de **¡no pagueu!** i lográ tirar a terra dit repart.

Que no's tirá a terra per mal fet i injust sino per vici d'origen, per no haverse fet com prevé l'article ja mentat.

Que llavors en Torras no sols no's cuidá de donar impuls a la confecció d'un nou repart sino que posá tots els obstacles possibles per a que's fes.

Que quan éll fou Alcalde permeté que dos senyors vinguts de fora *'n fessin un que no s'atempere a aquella llei ni a cap, i que per a cobrarlo arribá al embarc.*

Que després d' **aprobat** aquell repartiment per la superioritat **rebaixa** a determinada classe de contribuents.

Que després feu éll un altre repart, el del 16, precindint en absolut dels procediments legals que invocá com a base de la seva anterior campanya.

Que's passaren les paperetes, d'aquest repart quan segons una acta notarial encare no estaba fet.

Que ha fet desde l'Alcaldia lo contrari del que predicaba quant un altre l'ocupaba.

Qu' éll cridá **¡no pagueu!**

Que nosaltres diem: **s'ha de pagar pero tenim el deurer i el dret de saber si paguem bé.**

Aquestes son les afirmacions que feiem i que tornem a fer.

* * *

El jove Clab es veu que de Gramatica, no coneix l'analogia ¡potser perque es gramatica!..... no fora aixís si aquesta fos parda.

El jove Clab analitza els nostres articles al revés de lo que son, i'ls trasmét al public com a n'ell li sembla. Que n'es de viu el jove Clab.

¿Quan i on havem glorificat a n'en Tardá?

I aixó que comparada la seva gestió amb la d'en Torras, aviat hauriem triat.

¿Quant i quins fets havem falsejat en nostre article. «Parlém del Repart»?

Escrit quedá i'ns ratifiquem en tot lo que en éll deiem.

* * *

Per lo dit en els dos solts anteriors i per molts altres fets que li han succeit, s'hauria de convenser el Sr. Torras que els seus defensors fan molt mala feina, i que hi ha coses que *lo peor es menallo.*

¡Vaja! que amb aquets defensors que's volen passar de llestos i amb tals defenses es molt possible que acabí per perdre els bous i les esquelles.

* * *

Nosaltres ni confonem les isles britániques ni volem defensar a ningú, pero'ns creiem en el dret de dir les coses tal com son, per ço afirmavem que el repartiment fet per en Tardá aná a terra per no esser fet tal com mana l'art. 138 de la llei, que en Tardá el feu potser perque no'l feia qui'l debia fer, pero que no era ell qui debia ferlo, com jampec avui s'ha fet com devia ferse.

No diem que els dos senyors que confeccionaren el repart del 15, els fes servir en Torras, pero diem que ell els el deixá fer, el repart, sens atemperarse al article 138, i fins si vol en Clab fem responsable a en Torras, de que tinguessin que ferlo, perque si ell cumplint son deure s'en hagues preocupat i en lloc de posarhi obstacles hagues donat facilitats per a cumplir l'article 138, no haurian tingut que venir dits senyors.

A mes un cop fet per dits senyors i aprovat per la superioritat, en Torras es permeté rebaixar a uns dels contribuents.

Nosaltres no confonem les isles britániques pero en Clab, parent den Torras, per defensar a n'aquest confon les *isles Pastenegals.*

* * *

El jove Clab, parent den Torras, amb un tó de sapiencia extraordinaria diu: *I consti que com ahir, repetim avui que qui no's vegi capaç de sostenir arreu la nostra doctrina no pot esser ni será jamai amic nostre.*

Haveu sentit cosa mes fenomenal.... caram!... caram!... i el Sr. Clab, parent den Torras, despres de dir aixó no ha rebut telegrams felicitantlo?... Noil...noil... creu que si no't mors aniras iluny... Iluny... molt iluny... potser arribaras al *Polo Sur*....

Diu que qui no's vegi capaç de sostenir la seva doctrina no será *¡jamai!* ¿sabeu? *¡jamai!* amic seu, es una afirmació digna d'un cap de..... partit.

Vaja Clab plega que fas molt mala lletra i'l teu parent te renyará.

* * *

L'aludt Clab diu que's *combata'l reparto* confeccionat per en Tardá *perque dit subjecte no oferia cap garantia en l'administració d'una tant quantiosa suma, quals preliminaris per lo sospitosos, cridaven l'atenció arreu de nostra vila.*

Aixó no deixa de ser una afirmació que potser